

Pravidla interpunkce

1. Pravidla psaní čárek v souvětí

- Jednotlivé věty v souvětích oddělujeme čárkami.
- Větu poznáme podle přítomnosti slovesa ve tvaru určitém.

*Chirurgové by **měli** operovat a léčit.*

Jakmile syn pochopil, že je schopen se učit samostatně, všechno se změnilo.

Věty hlavní a vedlejší

- Hlavní věta není závislá na jiné větě.

Odjeli jsme na dovolenou a starosti jsme pustili z hlavy.

- Vedlejší věta je závislá na jiné větě a vyjadřuje některý její člen.

Odjeli jsme na dovolenou, na kterou jsme se dlouho těšili.

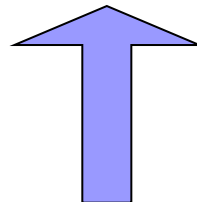
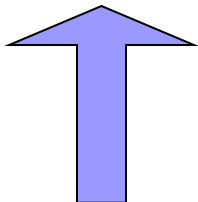
Není nutné, abys tam šel.

Chtěl jsem vědět, kdo to udělal.

- **Vedlejší věta musí být oddělena čárkami z obou stran.**

Odjeli jsme na dovolenou, na kterou jsme se dlouho těšili, a starosti jsme pustili z hlavy.

Závodníci, kteří projeli cílovou páskou, byli uvítáni potleskem.

Kdy čárky mezi větami v souvětích nepíšeme.

- Mezi **hlavními** větami (navzájem nezávislými) v **poměru slučovacím**, spojenými spojkami **a, i, ani, nebo**.

Noc byla jasná a měsíc svítil.

Můžete po okolí jezdit vlakem nebo si vypůjčit automobil.

- Mezi **vedlejšími** větami **závislými na téže větě**, spojenými spojkami **a, i, ani, nebo**.

Putovali přes léto, kdy bylo venku teplo a kdy se dalo spát pod širým nebem, na zimu se však vraceli do města.

Nové domy, které jsou dostatečně prostorné nebo k nim patří balkón či terasa, se dobře prodávají.

Kdy se **píše** čárka před spojkami a, i, ani, nebo.

- Jestliže je poměr mezi větami v souvětí jiný než slučovací.

Poměr mezi větami v souvětí může být:

Stupňovací

Výborně jsme si zabruslili, a dokonce jsme si i zalyžovali.

Odporovací

Půjdeme cestou lesem, a ne mezi poli.

Vylučovací

V hudební škole si měl zvolit buď hru na kytaru, nebo na housle.

Důsledkový

Strýc sbírá rád houby, a proto si vyšel do lesa.

Večer nás přepadla únava, a tak jsme již do kina nešli.

2. Pravidla psaní čárek v jednoduchých větách.

A. Co všechno v jednoduchých větách oddělujeme čárkou:

1. Jednotlivé členy několikanásobných větných členů
2. Volný přívlastek
3. Vsuvky
4. Přístavky
5. Oslovení
6. Výraz postavený mimo větu.
7. Vysvětlivky, výčty, volně připojené větné členy

1. Jednotlivé členy několikanásobných větných členů

- **Píšeme mezi nimi čárku,**
pokud nejsou spojeny spojkami
a, i, ani, nebo s významem slučovacím.

*Návštěvní dny jsou v pondělí, ve středu a v pátek.
Znáte některé obrazy Alšovy nebo Mánesovy?
Byly to ochotné, a proto úspěšné prodavačky.
Dozvěděli jsme se zajímavé, a dokonce i nové
informace.*

2. Volný přívlastek

- **Volný přívlastek oddělujeme čárkou**

Můžeme jej vynechat, aniž by se změnil smysl věty.

*O tomto tématu, **nyní často probíraném**, vám mohu poreferovat.*

- **Těsný přívlastek čárkou neoddělujeme.**

Pokud bychom jej vynechali, změnil by se smysl věty.

*Předpisy **používané v silničním provozu** lidé často překračují.*

*Ovoce **dovezené v nemrazicích kamionech** se rychle kazí.*

3. Vsuvky

4. Přístavky

- Vsuvka je volně vložena do věty, obsahově s větou souvisí, ale není závislá na žádném jejím členu.
- Vsuvky oddělujeme čárkami z obou stran.
- Některé vsuvky, zpravidla vyjádřené jedním slovem, čárkami neoddělujeme.

Přihodilo se to, pokud mě paměť neklame, asi před rokem.

Přihodilo se to myslím před rokem.

Přijdu k vám možná za týden.

- Přístavek blíže určuje větný člen, ke kterému je přistaven, a to pomocí podstatného jména.
- Přístavky oddělujeme čárkami z obou stran.

Antonín Dvořák, rodák z Nelahozevsí, se ocitl v Americe.

5. Oslovení

6. Výraz postavený mimo větu.

- Oslovení je jednočlennou větou, může stát zcela samostatně. Ve větě se odděluje čárkou.

Jak se ti ten obraz líbí, Pavle?

Přátelé, dejme se do jídla.

Všichni vás, studenti, srdečně vítáme.

- Podobně je to s výrazy postavenými mimo větu. Ve větě se oddělují čárkou.

Hudbu, tu miloval ze všeho nejvíce.

Haló, slyšíte mě někdo?

Brr, to je zima!

7. Vysvětlivky, výčty, volně připojené větné členy.

■ Bývají uvedeny výrazy:

a to, totiž, to je, zejména, zvláště, jako

Ve městech, zejména velikých, se lidé málo znají.

V kůlně leželo nářadí, jako hrábě, lopaty a rýče.

Ze všeho nejraději měl rohlíčky, a to pocukrované.

2. Pravidla psaní čárek v jednoduchých větách.

B. Kdy se v jednoduchých větách čárky nepíší

- 1. Jsou-li jednotlivé členy několikanásobných větných členů spojeny spojkami a, i, ani, nebo v poměru slučovacím.**

Na břehu leželo několik velkých i malých kamenů.

V sadu jsme nenalezli jablka ani hrušky.

2. Čárky se nepíší ustálených spojeních:

staří mladí

hory doly

zuby nehty

čím dál tím více

přišlo pět šest lidí

3. Čárky se nepíší mezi přívlastky postupně se rozvíjející (nelze mezi ně vložit a)

Zpívali jsme naše krásné lidové písně.

Ukázali nám opravené městské věžní

hodiny.

4. Čárky se nepíší před ani za přívlastek těsný.

Pravidla potřebná k silničnímu provozu jsou všeobecně známa.

5. Čárky se nepíší mezi příslovečná určení, která nejsou souřadně spojena

V Praze dne 1. září

Stalo se to včera ráno nedaleko autobusové zastávky v Novosedlech.

Stalo se to včera ráno, ještě za tmy, nedaleko autobusové zastávky v Novosedlech.

6. Čárky se nepíší před přirovnávacími spojkami

jako, jakožto, než,

uvozují-li jen větný člen, nikoliv celou větu.

Opatroval ji jako oko v hlavě.

Opatroval ji, jako by se předtím nic nestalo.

Je větší než já.

Je větší, než jsem si myslel.

7. Čárky se nepíší před spojkami vyjadřujícími totožnost:

aneb, čili, či, neboli

Byla to báseň s komplikovaným dějem čili epická.

Interpunkční znaménka a uvozovky

- „Celá věta vložená do uvozovek má interpunkční znaménko též uvnitř uvozovek.“

„Vše záleží na zájmu rodičů,“ konstatovala učitelka.

- Pokud se vkládá do uvozovek pouze určité slovní spojení „na konci věty“, píše se interpunkční znaménko až za uvozovkami.